

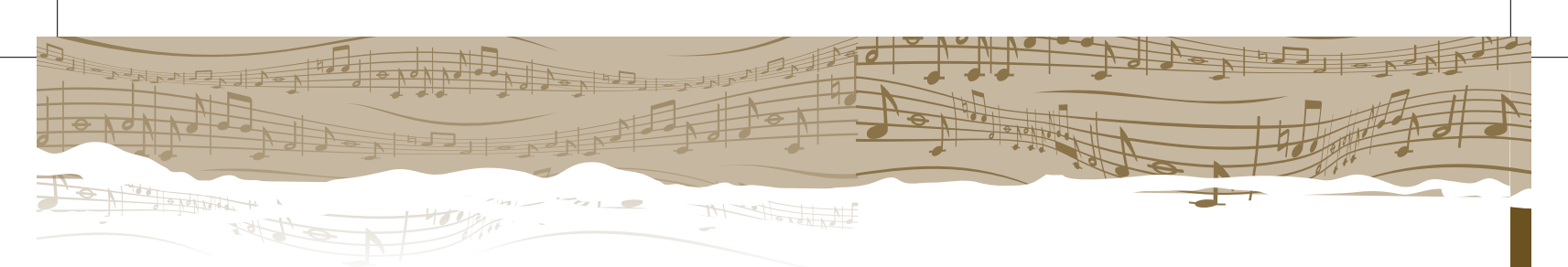

Štovati, slaviti i služiti Spasitelju

Kroz dugu kršćansku povijest glazba je bila od samih početaka vjerna pratiteljica svih obrednih i drugih pobožnih slavlja i prije drugih umjetnosti ona je bila tu uz bok vjere i kao takova hranila je srca vjernika i vjerno vršila svoju misijsku ulogu. Mnoga ljudska srca približila je Bogu i jačala im vjeru kroz tegobnu kršćansku povijest u svim civilizacijama. Oblikujući evanđeosku riječ i poruku u pjesmu bila je bliža osjećajima ljudi i nije čudo da joj se često pripisuje, ne samo služea uloga u liturgijsko-glazbenom životu, nego i misijska uloga. U davna vremena četvrtog

stoljeća sv. Augustin pripisuje zasluge svoga obraćenja upravo glazbi. O Bože, *koliko sam suza prolio kod tvojih himana i pjesama! Kako sam bio ganut kad je tvoja crkva odzvanjala od lijepa pjevanja. Oni su tonovi balzam za moje uho i s njima se tvoja istina izlivala u moje srce tako da je u meni plamtio žar pobožnosti.* Kasnije u XIX. st. će i poznati francuski pjesnik, dramaturg i diplomata Paul Claudel doživjeti obraćenje slušajući pjevanje *Magnificata* blizu kipa Majke Božje s djetetom Isusom u katedrali Notre Dame u Parizu. U djelu Jorisa-Karla Huysmansa *Na putu* u prijevo-

du Božidara Petrača nalazimo opis još jednog obraćenja u XX. st. poznatog romanopisca Jorisa Karla Huysmansa posredstvom glazbe. Na stranici 84. čitamo zanimljivu rečenicu obraćenika Huysmansa: *Posve je sigurno da je umjetnost glavni posrednik kojim se Spasitelj služi kako bi vas potaknuo da prihvatite vjeru. Uhvatio vas je s vaše slabe... ili jake strane, ako tako više volite. Prožeo vas je ljubavlju prema remek-djelima mistike; uvjerio vas je i obratio, ne toliko putem razuma, koliko putem osjećaja...* A na stranici 19 iste knjige čitamo pohvalu kršćanske umjetnosti: *Ah, pravi dokaz*

katolicizma jest umjetnost koju je on stvorio, koju ništa ne može nadvisiti. U slikarstvu i kiparstvu to su predrenesansni majstori; mistici u poeziji i prozi; u glazbi gregorijanski koral; u arhitekturi-romanika i gotika. A sve se to međusobno podupiralo i plamtjelo kao jedna baklja, na istom oltaru; sve se to pomirivalo u istu skupu misli: štovati, slaviti i služiti Spasitelju.

Poticajne su to riječi koje diraju i tjeraju na promišljanje o stvarnoj ulozi kršćanske glazbe u naše vrijeme i neminovno se postavlja pitanje; ispunja li ona danas barem djelić onoga što je obraćenik Huysmans naveo o katoličkoj umjetnosti i glazbi? Često se to pitanje moglo naći u časopisu sv. Cecilija koji postoji već dugih 140 godina. Upravo ove godine prije 140 godine objavljen je prvi broj. Pripada među najstarije časopise u Hrvatskoj, a njegova početna misija bila je kako kaže prvi urednik Miroslav Cugšvert na ondašnjem hrvatskom jeziku sljedeća: *Uvesti želimo u crkvu po selih sve to ukusnije i pristojnije pjevanje i orguljanje, a usuprot iskorjenjivati sve onakve pjesme i igre, kojim se pogrđuje dostojanstvo njezino. To geslo još i danas vapi i čeka svoju potpunu realizaciju. Časopis sv. Cecilija isključivo se bavio problemima crkvene glazbe, svete glazbe koja prvenstveno služi liturgijskom slavlju euharistije, časoslova i drugih pobožnosti. Te teme uglavnom su se obrađivali i prezentirale. Nažalost, uz*

mnoge dobre poticaje, savjete, uredbe i slično i uz tako dugo prisustvo časopis sv. Cecilija nije potpuno uspio u popularizacije crkvene glazbe, a danas biva sve teže. Čitateljstvo časopisa nije brojno i uzalud se objavljuju korisni članci, studije, predavanja i notni materijali kad to dopre do malo ljudi. Nekada su neki naši biskupi preporučivali da se u njihovoj biskupiji obavezno čita sv. Cecilija. Danas nažalost i neki ne znaju da postoji taj časopis. Ipak vjerujemo da su mnogi savjeti, preporuke, članci i studije iz časopisa naišli na plodno tlo i potaknuli barem na razmišljanje ako ne na samu akciju.

Kod nas se, nažalost još uvijek nije dokraja profilirala potrebna kompetencija na području crkvene, sakralne glazbe. Uglavnom se to ne traži i misli se da svatko tko je bilo kakvi instrumentalist, glazbenik samim time posjeduje dostatnu kompetenciju da bude orguljaš, zborovođa, animator itd. Ipak, neke stvari se polako mijenjaju napose zahvaljujući angažmanu školovanih crkvenih glazbenika u župskim zajednicama koji savjesnim radom i svojim prisustvom šire autentičnu svetu glazbu koja može jačati vjeru, poticati na pobožnost i raspoložiti ljudski duh na samo obraćenje.. Prije navedeni primjeri obraćenja preko snage govora glazbe moraju uvijek biti crkvenim glazbenicima na pameti kako bi u svom poslu doista bili evangelizatori koji

mogu uzdizati ljudska srca u nebeske visine prema božanskim horizontima. Bez te spoznaje i svijesti glazba može postati sablazan koja više profanira i desakralizira crkveni i liturgijski prostor kako se nažalost često čuje po raznim crkvenim časopisima nekih susjedni zemalja. Koliko god se želje i norme Druge vatikanskog sabora teško probijaju ipak se nešto pokreće i treba samo ustrajati. Časopis sv. Cecilija neće sustati u poticanju i poučavanju o vrijednostima svete glazbe u kršćanskom liturgijskom životu i njenoj ulozi u otkrivanju nepreglednih božjih datosti u umjetnosti tona koji se u svom skladu pretvara u pjev spašen i otkupljenih, a ne u pjev očajnika i luralica.

Čestitamo časopisu dugi vijek opstanka i zahvalu svim generacijama urednika i pomagača koji su često uz financijske i druge poteškoće ipak uspijevali kontinuirano objavljivati sv. Ceciliju, a nadamo se da će i današnja Crkva i njeno vodstvo uvidjeti i prepoznati vrijednost toga časopisa koji velikim dijelom u svom krilu nosi povijest Hrvatske crkvene glazbe od 1877. godine pa sve do danas.

Uredništvo želi svim čitateljima časopisa sv. Cecilija i svim ljudima dobre volje obilježiti darova Duha Svetoga u vremenu iščekivanja rođenja Spasitelja i radost u srcu, a pjesmu na usnama u božićnom vremenu.

**Prof. mr. art.
Miroslav Martinjak**